

מסורת הש"ס

א) ב"מ ב"ג, ב) מוספתא דביב"מ פ"א ה"א, ג) כבודות פ"ה: ג' ב"ב: א) א) עינין ד' (א) לקמן ע"ה: יבמות נ"ז. ב"ב ק"ו: ספרי פ'ש"ט כ"י ח"א: (א) כבודות י"ג. טו. לקמן ע"ה: (א) יבמות י"ח. יבמות ל"ה. (א) ז"ל אלטר וכן ח"א ח"א. ח"ה מוכח ממה דאיתא לקמן ע"ה. וכן ר"י אלטר אומר סמי וכו' וע"ש מוס' ד"ה סמי וכו' וכן מוכח ע"ד ח"ה: (א) האמר ר' אלטר א"ע"ש שנתקן וכו' ויבתי ר' אלטר לז' שמוע מ"ש מוס' דא"ר יבמות א"ר ד"ה פ"ט(א) (א) וע"ש סנהדרין (א) וסו"ט (א) ז"ל ל"ב ל"ג של דין. רש"י (א) (א) לקמן ע"ה: (א) ז"ל מבבל (א) ז"ל ח"ה: (א) ונתקן ע"ה: (א) יבמות י"ה ב"ס. וכדכ"ש כבודות ורש"י ב"ב (א) (א) ודפקין (א) (א) ונדפסי: (א) ודממתיין. וא"ל דבמתיין. (א) ונתקן ע"ה להשלים וכסוף ומתקן בירו איתא לקמן ע"ה ואפ"ל כע"פ (א) (א) ז"ל דקטן.

תורה אור השלם

1. כי את הכהן בן השנואה יביר לתת לו פי שנים בכל אשר יקצא לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הכהן: דברים א"ו י'

מוסף רש"י

וניחוי זווי ממאן נקט. קא ס"ד שלא קיבל מעות אלא מאחד מהם הא ודאי מדכיר לכיר זווי דמאן קיבל: ולא ידוע. אין ידוע לנו: בזמן שבעלי דינין עומדין לפניו. רמיא עליה ולא מכיר לא יאלו מש"ס. למדכר שבעלי דינין עומדין לפניו חייב לא רמיא עליה למדכר: וניחוי זכותא מאן נקט. צד איזהו מהם למה לי כולי האי למימר אינו נאמן מה לנו ולאמונתו נהדר הוא עצמו או אחר וידועם לפי עונותם: שזודא דיינין. צדין שאינו תלוי בטעם אלא הכל וצ"פ של דיין כי הויה דכבודות (דף פ"ה): דלמר נכסי לטוביה ואתו שני טוביה שניהם קרובים שניהם שיתנדב לז' הדיין לומר נראה לי וכוון ספק בן אלו ויתר לזה נתן חזון ולפיכך אין רוצין לחזור מדין שמה יטנו לזו לזו השני: כל שבעה שדיין אין אצו מכיר זו שלא יאל מתחת ידי אמו ליכנס לצדית מאלן ואילך מוטל על אצו להכירו כדכתיב יכיר: והכמים אומרים אינו נאמן. אכן גרושה ותלוזה הוא דפליגי: שזודקין את אמו ונאמנם כמאן כרנן גמליאל. בתמיה למה ליה לרבי למיתנייה לפלוגתא צתרי דוכתי אלא שאל אומר כדכרי: וכן הוא. כלומר מיוחס הוא: הויה להכשיר צה. (א) ר"ג דלא האמינה אלא לעמיה שלא נתחללה מה התרומה אלא ליה להכשיר אותו עובד שאם נת הא לא תיגשא לכהן. אלא שאל מכשיר אף צתה דהא מתניין אף בולד קאי שהוא שמוקי: הניחא למאן דאמר ו'. כפ"ק דכבודות (דף י"ג): דאי מהסס ה"א הני מיני היכא דרוב כשירי אלה. כגון פנויה רוב העיר משיאין לכהונה אלא היכא דרוב פסולין אלה כגון ארוסה והיא אומרת מן הארוס הוא או פנויה ואין רוב העיר משיאין לכהונה: מרתני' כל האסורין לנא קהיל מוסרין לנא זה צוה. כגון ממזרי שמוקי ואע"ג שזה ודאי חיה ספק ואיכא למימר שעל כשר הוא אפ"ה שרי כדלפינן לעיל (דף ע"ג). צקלה ודאי לא יבא אצל צקלה ספק יבא ובגמרא פריך הא תנא ליה רישא: צנמורה. דשמעינן שאלו לא לעיל (דף ע"ג): רבי יהודה אומר גר לא ישא ממזרה וצמידי אחרינה לא שמעינן דפליג לענין יוחסין: מידי גר צנמורה קסני. לעיל דאמי רבי יהודה לפלוגי עליה: כל האסורין לנא קהיל. וגר לאו מן האסורין הוא: ה

מוסף תוספות

א. כיון שהדבר תלוי בטעם ובסברא אין חילוק בין דין זה לשיאר דינין ההלכותי בטעם ובסברא לאיזה ענין יש לדמותו. מוס' ה"א"ש. ועי' שו"ת תרפ"ג. ב. דקאמר ה' שיריה שליח יעשה וקרי ליה שרא. מוס' ג' וישן ד: ד"ה וכלן אמרו. ג. וישן מוס' צ"ב: דף קק: כיון שזאמן בכל עין האמינו הכותב נשאהו על אחד מבניו הקטנים. ד. דאמר את הכהן יכיר בן השנואה יכיר. מוס' יבמות פ"ה. ה. דאפילו לויערי לשון המשנה דקתני מה טיבו של עובר זה משמע דאחי להכשיר בבתה. מוס' כבודות י"ג: ד"ה מכשיר ועי' מהש"ס.

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

עד.

וניחוי זווי ממאן נקט לא צריכא דנקט מתרוייהו ואמר חד מדעתאי וחד בעל כורחי ולא ידוע הי מדעתו והי לא מדעתו (א) נאמן דיין לומר לזה וכתתי ולזה חיביתי במה דברים אמורים שבעלי דינים עומדים לפניו אבל אין בעלי דינים עומדים לפניו אינו נאמן וניחוי זכותא מאן נקט לא צריכא דקריע זכותיהו וניהדר ונידייניהו (א) בשזודא דיינין אמר רב נחמן ג' שלשה נאמינן על הכהן אלו הן חיה אביו ואמו חיה לאלתר אמו כל שבעה אביו לעולם (א) כדתניא יכיר יכירנו לאחרים כמאן א"ר יהודה נאמן אדם לומר זה בני בכור לומר זה בן גרושה וזה בן חלוצה והכמים אומרים אינו נאמן: אבא שאל היה קורא לשתוקי בדוקי: מאי בדוקי אילימא השבדוקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי נאמנת כמאן כרבן גמליאל תניא חדא זימנא (א) דתנן היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה אמרה להם מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ור' אליעזר אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפייה אנו חייין ואמר רב יהודה אמר שמואל יהלכה כרבן גמליאל יחדא להכשיר בה וחדא להכשיר בבתה הניחא למאן דאמר (א) לדברי המכשיר בה פוסל בבתה אלא למ"ד לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה אבא שאל מאי אתא לאשמעינן דאבא שאל עדיפא מדרבן גמליאל דאי מהתם ה"א התם דרוב כשרין אצלה אבל היכא דרוב פסולין אצלה אימא לא צריכא אמר רבא יהלכה כאבא שאל: מתני' כל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה רבי יהודה אוסר (א) רבי (א) אליעזר אומר בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בודאן וספיקן בספיקן אסור ואלו הן הספיקות שתוקי אסופי וכותי: ג' מאי כל האסורין לבא בקהל אילימא ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי הא תנא ליה רישא (א) ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי מותרים לבא זה בזה ותו ר' יהודה אוסר אהייא אילימא אודאן בספיקן הא מדקתני סיפא ר"א אומר ודאן בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בספיקן אסור מכלל דר' יהודה לא סבורא ליה וכו' תימא ר"א אוסר האסורין לבא בקהל קתני כל יהודה הכי

ל"א ב' טו"ש ח"מ ס"י כ"ג: ל"א ג' מ"י פ"ב מהל' נחלות ה"ל"ד קמג עש"ג טו"ש"י: ח"מ ס"י ע"ג טע"י י': ל"ח ד' מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה ל"ח ע"ג טמג לאון ק"א: ל"ט ה' מ"י ש"ס ה"ל"ז וסמג טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ד' טע"י כ"ו: מ' ז' ח' מ"י ש"ס ה"ל"א ופ"י"ט ה"ל"ד קמג טמג טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ו' טע"י ז': מ"א ז' מ"י ש"ס פ"ג מהל' כל טמג לאון ק"ח טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ד' טע"י כ"ד: מ"ב י' מ"י ש"ס ה"ל"ג כ"ו טו"ש"ע טע"י כ"ו וסע"י ל"ח (א) טע"י ל"ח:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שבדוקין וכו' ליתנה דא דאבא שאל. ע' חולין דף פ"ב ע"ב מ"ד' מנא:

הנהגות הב"ה

(א) רש"י ד"ה חלל וכו' דר"ג לא האלמנה:

תוס' ר"י הוקן

וניחוי זווי ממאן נקט לא צריכא דנקט מתרוייהו ואמר חד מדעתאי וחד בעל כורחי ולא ידוע הי מדעתו והי לא מדעתו (א) נאמן דיין לומר לזה וכתתי ולזה חיביתי במה דברים אמורים שבעלי דינים עומדים לפניו אבל אין בעלי דינים עומדים לפניו אינו נאמן וניחוי זכותא מאן נקט לא צריכא דקריע זכותיהו וניהדר ונידייניהו (א) בשזודא דיינין אמר רב נחמן ג' שלשה נאמינן על הכהן אלו הן חיה אביו ואמו חיה לאלתר אמו כל שבעה אביו לעולם (א) כדתניא יכיר יכירנו לאחרים כמאן א"ר יהודה נאמן אדם לומר זה בני בכור לומר זה בן גרושה וזה בן חלוצה והכמים אומרים אינו נאמן: אבא שאל היה קורא לשתוקי בדוקי: מאי בדוקי אילימא השבדוקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי נאמנת כמאן כרבן גמליאל תניא חדא זימנא (א) דתנן היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה אמרה להם מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ור' אליעזר אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפייה אנו חייין ואמר רב יהודה אמר שמואל יהלכה כרבן גמליאל יחדא להכשיר בה וחדא להכשיר בבתה הניחא למאן דאמר (א) לדברי המכשיר בה פוסל בבתה אלא למ"ד לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה אבא שאל מאי אתא לאשמעינן דאבא שאל עדיפא מדרבן גמליאל דאי מהתם ה"א התם דרוב כשרין אצלה אבל היכא דרוב פסולין אצלה אימא לא צריכא אמר רבא יהלכה כאבא שאל: מתני' כל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה רבי יהודה אוסר (א) רבי (א) אליעזר אומר בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בודאן וספיקן בספיקן אסור ואלו הן הספיקות שתוקי אסופי וכותי: ג' מאי כל האסורין לבא בקהל אילימא ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי הא תנא ליה רישא (א) ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי מותרים לבא זה בזה ותו ר' יהודה אוסר אהייא אילימא אודאן בספיקן הא מדקתני סיפא ר"א אומר ודאן בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בספיקן אסור מכלל דר' יהודה לא סבורא ליה וכו' תימא ר"א אוסר האסורין לבא בקהל קתני כל יהודה הכי

בבא שני טוביה. שניהם קרובים שניהם שכינים ושניהם חסידים שזודא דיינין. ואפשר שחפך לבו לאחד רצה ליתן. וכיון שספק הדיון לאחד אלא בא לחזור אינו חזון. לפיכך אין רוצין לחזור ולדון (שמא יטנו לבו לצד השני). ע"כ פ"ק. והעיקר נהדר

שלו שכינים שזודא דיינין. כדפרישנא. וכל שכן אם לא נתקיע ספק דין שלו שאינו נאמן אלא שיראו הספק דין. אבל אם הובר כל באומד דעתו של דין ונתקיע ספק דינו אם היו עינין להשיאה לכהן לכתחילה בעינין תרי רובי. שיריה רוב העיר משיאין נשאהו וכו' ורוב טיעה כשרים. כדאיתא ספ"ק דכתובות [טו, א], מיהו אם נשאת לא תצא. רוב פסולים. שרוב העיר פסולים. אי נמי שהיא ארוסה ואמרה לארוס נבעלתי ואם לא (א) ב"ק את אמר ומתה הוליד שתוקי והו' ספק ממזר. בתני'. מותרין לבא זה בזה. דקטבר דלא יבא ממזר בקהל ה' בקהל רבא יבא את בקהל ספק יבא

עין משפט
ג' מצוה

ל"א ב' טו"ש ח"מ ס"י כ"ג: ל"א ג' מ"י פ"ב מהל' נחלות ה"ל"ד קמג עש"ג טו"ש"י: ח"מ ס"י ע"ג טע"י י': ל"ח ד' מ"י פ"ג מהל' אסורי ביאה ל"ח ע"ג טמג לאון ק"א: ל"ט ה' מ"י ש"ס ה"ל"ז וסמג טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ד' טע"י כ"ו: מ' ז' ח' מ"י ש"ס ה"ל"א ופ"י"ט ה"ל"ד קמג טמג טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ו' טע"י ז': מ"א ז' מ"י ש"ס פ"ג מהל' כל טמג לאון ק"ח טו"ש"ע א"ש"ע ס"י ד' טע"י כ"ד: מ"ב י' מ"י ש"ס ה"ל"ג כ"ו טו"ש"ע טע"י כ"ו וסע"י ל"ח (א) טע"י ל"ח:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שבדוקין וכו' ליתנה דא דאבא שאל. ע' חולין דף פ"ב ע"ב מ"ד' מנא:

הנהגות הב"ה

(א) רש"י ד"ה חלל וכו' דר"ג לא האלמנה:

תוס' ר"י הוקן

וניחוי זווי ממאן נקט לא צריכא דנקט מתרוייהו ואמר חד מדעתאי וחד בעל כורחי ולא ידוע הי מדעתו והי לא מדעתו (א) נאמן דיין לומר לזה וכתתי ולזה חיביתי במה דברים אמורים שבעלי דינים עומדים לפניו אבל אין בעלי דינים עומדים לפניו אינו נאמן וניחוי זכותא מאן נקט לא צריכא דקריע זכותיהו וניהדר ונידייניהו (א) בשזודא דיינין אמר רב נחמן ג' שלשה נאמינן על הכהן אלו הן חיה אביו ואמו חיה לאלתר אמו כל שבעה אביו לעולם (א) כדתניא יכיר יכירנו לאחרים כמאן א"ר יהודה נאמן אדם לומר זה בני בכור לומר זה בן גרושה וזה בן חלוצה והכמים אומרים אינו נאמן: אבא שאל היה קורא לשתוקי בדוקי: מאי בדוקי אילימא השבדוקין את אמו ואומרת לכשר נבעלתי נאמנת כמאן כרבן גמליאל תניא חדא זימנא (א) דתנן היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה אמרה להם מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ור' אליעזר אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפייה אנו חייין ואמר רב יהודה אמר שמואל יהלכה כרבן גמליאל יחדא להכשיר בה וחדא להכשיר בבתה הניחא למאן דאמר (א) לדברי המכשיר בה פוסל בבתה אלא למ"ד לדברי המכשיר בה מכשיר בבתה אבא שאל מאי אתא לאשמעינן דאבא שאל עדיפא מדרבן גמליאל דאי מהתם ה"א התם דרוב כשרין אצלה אבל היכא דרוב פסולין אצלה אימא לא צריכא אמר רבא יהלכה כאבא שאל: מתני' כל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה רבי יהודה אוסר (א) רבי (א) אליעזר אומר בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בודאן וספיקן בספיקן אסור ואלו הן הספיקות שתוקי אסופי וכותי: ג' מאי כל האסורין לבא בקהל אילימא ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי הא תנא ליה רישא (א) ממזרי ונתניו שתוקי ואסופי מותרים לבא זה בזה ותו ר' יהודה אוסר אהייא אילימא אודאן בספיקן הא מדקתני סיפא ר"א אומר ודאן בודאן מותר ודאן בספיקן וספיקן בספיקן אסור מכלל דר' יהודה לא סבורא ליה וכו' תימא ר"א אוסר האסורין לבא בקהל קתני כל יהודה הכי